

ASIA Poikkeaminen luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisista rauhoitussäännöksistä lepakoiden osalta

HAKIJA Luonnontieteellinen keskusmuseo
PL 17 00014
Helsingin yliopisto

ASIAN AIEMPI KÄSITTELY

Pirkanmaan ELY-keskus on myöntänyt hakijalle 28.4.2020 ja 9.6.2021 luvan pyydystä luonnonsuojelulain (1096/1996) 39 §:n 1 momentin 1 kohdan kiellosta poiketen, sen piiriin kuuluvia lepakoita rengastusta, ulostenäytteen-, siipinäytteen-, karvanäytteen- ja verinäytteenottoa varten Pirkanmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella. Tutkimuksessa lepakoita voidaan pyydystä suoraan päiväpiloistaan tai niiden saalistusalueilla verkoilla tai harppupyydyksellä. Samassa hakemuksessa Luonnontieteellinen keskusmuseo on hakenut lupahakemuksessa luetuille henkilöille luonnonsuojelulain 49 §:n 4 momentin mukaista lupaa lepakoista otettujen näytteiden hallussapitoon.

Luvan tarve liittyi lepakotutkimushankkeisiin: Suomen akatemian rahoittamaan ”Diseases on wings”- tutkimukseen, joka pyrkii selvittämään lepakoiden mahdollisesti levittämiä patogeenejä. <https://www.aka.fi/clihe> Koneen säätiön ja Nesslingin säätiön rahoittamiin väitöskirjan kappaleisiin ” Pohjanlepakon (Eptesicus nilssonii) geneettinen monimuotoisuus sekä adaptaatio eri ilmasto-olosuhteisiin”. Merkinnässä noudatetaan ohjeita, jotka ympäristöministeriö pyysi museota laatimaan EUROBATS-sopimuksen resoluution mukaisesti. Rengastuksessa käytetään ainoastaan museon tuottamia merkkejä. Pyydystetyt lepakot päästetään vapaiksi välittömästi merkinnän ja näytteenoton jälkeen. Rengastuksista raportoidaan Luonnontieteellisen keskusmuseon Rengastustoimistoon.

ELY-keskus on 3.6.2022 antanut päätöksen hakijan 12.4.2022 päivätyn hakemuksen mukaisesti siten, että lepakoiden pyydystäminen ja rengastaminen hankkeen yhteydessä on mahdollista läpi kesäkauden, myös lepakoiden lisääntymisaikana. Samassa yhteydessä luvanhaltijaksi on lisätty Ella Sippola.

HAKEMUS

15.5.2024 vireille tulleessa hakemuksessa hakija pyytää lupaa poiketa luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisista lepakoiden rauhoitussäännöksistä. Lupaa haetaan seuraaville henkilöille:

Tarve luvulle liittyy BatLab Finland -tutkimusryhmässä tehtäviin väitöskirjatöihin, joiden tutkimussuunnitelmat ovat hakemuksen liitteinä. Kaikilla hakijoilla on runsaasti kokemusta lepakoiden käsittelystä. Tutkimuksia varten lepakoita voidaan pyydystä suoraan päiväpiloistaan tai saalistusalueiltaan verkoilla tai harppupyydyksellä. Lepakoilta voidaan tarvittaessa ottaa sylki-, karva-, uloste- ja kudoksenäytteitä virus- ja/tai geneettisiä tutkimuksia varten. Näihin näytteenottoihin

ei tarvita koe-eläinlupaa. Merkinnässä noudatetaan lepakoiden pyydystystä ja merkintää koskevia ohjeita, jotka Ympäristöministeriö pyysi museota laatimaan EUROBATS-sopimuksen Resoluution 4.9 mukaisesti. Ohjeet on päivitetty 2022 vastaamaan nykytietämystä ja ne on toimitettu kaikkiin ELY-keskuksiin. Rengastuksessa käytetään ainoastaan museon tuottamia merkkejä. Pyydystetyt lepakot päästetään vapaiksi välittömästi merkinnän jälkeen. Rengastuksista raportoidaan Luonnontieteellisen keskusmuseon Rengastustoimistoon. Museon käsityksen mukaan tutkimukset eivät hankesuunnitelmien mukaisesti toteutettuina vaaranna lepakoiden suotuisaa suojelun tasoa, eikä käytössä ole muuta tyydyttävää ratkaisua. vastaavan tiedon saamiseksi. Tutkimukset tuottavat lepakoista uutta tietoa, joka osaltaan auttaa lepakoiden suojelussa.

Lupaa anotaan ajalle 27.5.2024–31.12.2024.

PIRKANMAAN ELINKEINO- LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää luonnonsuojelulain (9/2023) 83 §:n nojalla ja luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituin perustein luvan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittujen lepakoiden pyydystämiseen, rengastukseen ja näytteenottoon hakemuksen mukaisesti.

Lupa myönnetään seuraavin ehdoin:

1. Lupaa käytettäessä on noudatettava luonnontieteellisen keskusmuseon ohjeita (Ohjeistus lepakoiden kiinniottamiseen, rengastukseen ja muuhun merkintään, uudistettu versio 2022, EUROBATS-sopimus, Resoluutio 4.6)
2. Lupaa saavat käyttää [REDACTED]
3. Mikäli näytteenotto edellyttää koe-eläinluvan, saa näytteiden ottoa tehdä vain koe-eläinluvan omaava henkilö. Lepakoiden käsittelyssä on noudatettava eläinsuojelulakia (247/96) ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä.
4. Pyydystetyt yksilöt vapautetaan välittömästi käsittelyn jälkeen pyydystyspaikalle. Lepakoille ei saa aiheuttaa tarpeetonta vahinkoa eikä menehtymisvaaraa. Horrostavia lepakoita ei saa pyydystää.
5. Lupa on voimassa Pirkanmaan ELY-keskuksen toimialueella 31.12.2024 saakka.
6. Luonnonsuojelualueilla toimittaessa tulee lisäksi noudattaa niistä annettuja määräyksiä ja tarvittaessa hakea erillinen lupa ko. alueiden rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen.
7. Hakija vastaa tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajiin.
8. Hakijan tulee toimittaa vuosittain raportti luvan käytöstä vuoden loppuun mennessä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Raportissa tulee ilmetä pyydystettyjen lepakoiden lajikohtaiset yksilömäärät,

pyyntipaikat ja merkinnät.

9. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi peruuttaa osittain tai kokonaan tämän luvan, mikäli hakija ei noudata luvan ehtoja tai harjoittaa toimintaa, jota tämä lupa ei kata.

10. Luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa lupapäätös tai sen jäljennös on pidettävä mukana ja näytettävä vaadittaessa.

11. Tämä lupa ei koske lepakoista otettavien näytteiden hallussapitoa ja kuljetusta.

Perustelut

Lepakot ovat luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitettuja eläinlajeja ja luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan on kiellettyä mm. rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden pyydystäminen, haltuun ottaminen, tahallinen vahingoittaminen ja tahallinen häiritseminen. Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisen hallussapito on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaisesti Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa lain 70 §:n kielloista Euroopan Unionin luontodirektiivin (92/43/ETY) artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla.

Luonnonsuojelulain 87 §:n kielloista poikkeamisen lupaviranomainen on nykyisin eräiden luonnonsuojelulain mukaisten tehtävien keskittämiskäytösten (VNA 1373/2018) myötä Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Tässä tapauksessa poikkeusluvan myöntämisen perusteina ovat lepakoiden tutkimustarkoitus ja muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen. Tutkimukset tuottavat uutta tietoa lepakoista muuttuvissa ympäristöolosuhteissa. Käytettävissä ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, jolla vastaava tieto saataisiin käyttöön. Luvan mukainen lepakoiden pyydystäminen ei aiheuta haittaa lajien suotuisan suojelutason säilyttämiselle. Siten luontodirektiivin 16 (1) artiklan edellytykset luvan myöntämiseksi täyttyvät.

Muuta huomioon otettavaa

Euroopan yhteisön liitteen IV lajien kuljetusta ja hallussapitoa koskevat luvat käsittelee Varsinais-Suomen ELY-keskus. Näin ollen luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien näytteiden hallussapitoon ja kuljettamiseen tulee saada erikseen lupa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (Valtioneuvoston asetus ELY-keskuksista 1373/2018).

Tämä lupa ei kata lepakoista otettujen näytteiden hallussapitoa tai kuljettamista. Tarvittaessa hakijan tulee toimittaa näitä kohtia koskeva lupahakemus Varsinais-Suomen ELY-keskukselle käsiteltäväksi.

Päätöksen voimaantulo

Tutkimustiedon mahdollisimman hyvä ajallinen kattavuus on oleellista tutkimusten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tutkimustuloksilla on tärkeä merkitys yleisen edun kannalta ja tämän vuoksi tutkimus on päästävä tekemään välittömästi. Päätöksen täytäntöönpanoa ei siten voida yleisen edun vuoksi lykätä.

Lain oikeudenkäynnistä hallintoasioista (808/2019) 122 §:n 3 momentin 3 kohdan nojalla Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päät edellä mainitun johdosta, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69§, 70§, 83§, 87§

Euroopan Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (92/43/ETY) artikla 16

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 § 3 momentti kohta 3

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (1373/2018) 5 § 1 momentti

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023)

LISÄTIETOJA

Tietoja tästä päätöksestä antaa tarvittaessa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa Susanna Intke (susanna.intke@ely-keskus.fi).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Ympäristö- ja luonnonvarat- vastuualue/ Luontoyksikkö

Asiakirjan hyväksyntä

Asian on esitellyt ylitarkastaja Susanna Intke ja ratkaissut yksikön päällikkö Marja-Liisa Pitkänen. Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa

LIITTEET

Valitusosoitus

SUORITEMAKSU

Luonnonsuojelua edistävään tutkimus- tai opetustarkoitukseen taikka ennallistamis-, kunnostus- tai hoitotoimiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

Jakelu

Päätös hakijalle sähköpostitse (luonnontietellinenmuseumo@helsinki.fi, eeva-maria.tidenberg@helsinki.fi)

Tiedoksi

Ympäristöministeriö (sähköpostitse)
Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry (sähköpostitse)
Varsinais-Suomen ELY-keskus (sähköpostitse)

VALITUSOSOITUS Liite Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Päätöksen tiedoksisaantiajankohta:

- Postitse kirjeellä toimitettu päätös katsotaan annettun tiedoksi seitsemäntenä (7.) päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näydetä. Viranomaiselle päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi kirjeen saapumispäivänä.
- Postitse saantitodistusta vastaan toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus.
- Haastetiedoksiantona toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksiantotodistus.
- Vastaanottajalle tai tämän edustajalle henkilökohtaisesti luovutetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottamisesta laadittu tiedoksiantotodistus.
- Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan annettun tiedoksi kolmantena (3.) päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun ilmoitus yleistiedoksiannosta on julkaistu yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla.
- Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annettun tiedoksi kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä.
- Todisteellisesti sähköisenä viestinä tiedoksi annettava asiakirja katsotaan annettun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän yhteystiedot. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa, asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa taikka valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle, jollei erikseen säädetä, että valitus toimitetaan viranomaiselle.

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15.

Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle.

Valituskirjelmän toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Käyntiosoite: Hämeenlinnan oikeustalo, Arvi Kariston katu 5, Hämeenlinna

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Telekopio: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42210 (asiakaspalvelu), 029 56 42200 (vaihde)

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tämä asiakirja PIRELY/2232/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/2232/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Intke Susanna 29.05.2024 11:22

Ratkaisija Pitkänen Marja-Liisa 29.05.2024 11:57